

mortuus enim exequi amplius non potest. Sed *dices* : quis ergo tunc exequetur ? R. attendendum erit , an executio (idem de subexecutione) sit commissa sub nomine Dignitatis , tunc enim quia Dignitas non moritur *C. si gratiosa de Rescript. in 6.* , is , qui ad eandem subrogabitur Dignitatem , exequi poterit , *C. quoniam de Offic. Delegati*. Sin verò in casu executio commissã fuisse non sub nomine Dignitatis , sed sub nomine proprio , recurrendum erit ad primum Committentem , nempe Imperatorem , qui facillè novum constituet Executorem , imò si nec is amplius foret in vivis , id faciet illius Successor ; ut id satis patet ex iis , quas suprà *Cap. II. §. 6.* dixi. II. cessat Officium Executorum , aut Subexecutorum per *revocationem Cæsaris* , quamvis id non soleat fieri. III. Per *obitum Precistæ* , antequàm Beneficium impetraverit , non tamen per mortem Cæsaris Preces concedentis , Jus namque Precistæ , ex suprà dictis , per hanc non desinit , ergò nec desinit Officium Executoris. IV. Per omnes alios modos superiùs hinc inde adductos , quibus Jus Precistæ extinguitur , hoc enim factò nihil amplius Executoribus , quod agant , est reliquum.

Variis itidem modis officium illorum *suspenditur* , I. Si Precista Beneficium primò , vel secundo , aut ulterius vacans non acceptat. II. Si etiam aliquod vacans Beneficium acceptat , non autem officium executoriale requirat ; non enim proprio motu absque ullã Precistæ requisitione muneris sibi demandati partes adimplere tenentur. III. Si etiam Executores requirat , sed Preces suas antea vel legitime non insinuavit Collatori ordinario , vel tempore ad acceptandum præfixo Beneficium vacans non acceptavit. IV. Suspenditur Executorum officium ex *§. præced.* si lis Ecclesiam , aut Collatorem Beneficii inter , & Precistam oriatur ; hæcque durabit suspensio vel donec lis in favorem Precistæ fuerit decisa , vel dum aliud , quod Precista optare poterit , in eadem Ecclesia Beneficium vacaverit.

CAPUT V.

Quid de Primariis Precibus statuendum in Antiquissima Universitate Coloniensi quoad Præbendas primæ , secundæ , ac tertiæ Gratia ?

§. I. Verum Juris Primariarum Precum Cæsari competentis Statum ex Genuinæ Historiæ monumentis , actisque publicis , nec non ex legibus Imperii pragmaticis , ac Sacris Canonibus lucusque examinans ad Universitatis Ubicæ Jura (turpis enim verò ignorantia signum foret , Jura præterire domestica) tandem delabor. Ubi ut melior eveniat

niat Præbendarum prædictarum notitia, Juraque idcirco Statuta clariùs eluceſcant, Iplius Univerſitatis Origo paucis erit prænotandus. Cæpta eſt hæc Fundatio Univerſitatis Generalis Studii Colonienſis per Urbanum VI. Anno 1388. requirẽtibz id, & promoventibus Civitatis hujus Magiſtratus, qui (cum tam in exſtructis Gymnaſiis, Scholiſque publicis, quàm in assignato Profeſſoribus Facultatum Juridicæ, ac Medicæ Sæcularibus panxillo licet Salario fat multum inſumpſſent) vires pro anguſtis illis temporibus nea habebant, ut Profeſſoribus Clericis in magna fat copia ad erigendum ſtudium generale requiſitis condigna conſtituerent honoraria, indè eodem adhuc ante assignato Sæculo, Anno tamen 1394. Bonifacius IX. Undecim Canonicatus & totidem Præbendas, unum & unam in Aede Metropolitana, cæteros, & cæteras in qualibet Eccleſia Collegiata Profeſſoribus hiſce (ut meliùs ſtudium effloreſceret) assignavit, & non assignavit ſolum, ſed & *perpetuò* Univerſitati *incorporavit*. Atque hæc utpotè ex primo Indulto Apoſtolico conceſſæ appellantur *Præbendæ primæ gratiæ*.

§. 2. Tantumque effloruit etiam in primo nativitatiz ſuæ limine ſtudium hoc generale, ut modò Anno 1416. ad Conſtantiẽſe, & 1432. ad Baſiliẽſe Concilium Doctiſſimi quidam ex Profeſſoribus Colonienſibus miſſi fuerint. Præterea Joannes IV. Brabantie Dux imperato Anno 1426. à Martino V. erigendi ad Exemplar Colonienſis Univerſitatem Lovaniẽſem Privilegio, illuc Profeſſorum Colonienſium nonnullos requiſivit, ut Studii Generalis fundamenta quoque ibidem ponerent. Nec multum poſt eodem modo cæptum fuit per Profeſſores Colonienſes Studium generale Trevirenſe. Quantus honos? ſi Antiquiſſima hæc Univerſitas Colonienſis ulterius pergeret formare Viros pro ponendo lapide angulari aliarum Univerſitatum idoneos. Meritis hiſce laude digniſſimis conſideratis Eugenius IV. Anno 1437. ad ampliorem Studii Generalis Colonienſis promotionem de novo undecim Præbendas ad totidem Profeſſorum ſuſtentionem Univerſitati assignavit; hæcque ſecundo utpotè loco ex benignitate Summorum Pontificum assignatæ *Præbendæ ſecundæ gratiæ* ſunt dictæ. Et hæc omnia non ſcientibus tantum, verum etiam conſentientibus Auguſtiſſimis Imperatoribus facta fuere. Adhæc Fridericus III. Anno 1442. perpetuum Exemptionis Privilegium conceſſit omnibus in hæc Univerſitate Studiis operam navantibus. 2dò In literis ad Univerſitatem Anno 1464. directis in eo: quod Univerſitati ob inſignia merita prædictæ Præbendæ ad Profeſſorum ſuſtentionem fuerint assignatæ, omnimodam ſuam declaravit conſenſionem, quodque 3tò notatu digniſſimum, Idem Imperator in Epistoła à Sixto IV. Anno 1474. expetiit, ut Octo Præbendæ Sacerdotales Metropolitanæ Colonienſes non niſi graduatis conferrentur Perſonis; ubi in Narrativa ad Pontificem expoſitum fuit; hanc ſuam expoſtulationem non niſi de *Jax* dictæ Summæ Eccleſiæ Præbendis

bendis Sacerdotalibus intelligi debere, cum *duæ*, uti & in cæteris Collegiatis, Universitati existerent *Reservate*, desuper ad sequentia Narrativæ formalia provocando, ibi = *DUO Canonatus ex OCTO* pro graduatis in Universitate generalis Studii Colonienfis NB. *reservati* existunt. =

§. 3. Cum verò Professores undecim Præbendas *primæ gratiæ* habentes Cathedras professorales in Facultatibus Theologica, & Juridica explere vix poterant: Professoribus in Facultate Artium *duæ* illarum solummodò fuerunt assignatæ, ideoque cæteri Artium Professores nec ullum habebant salarium, nec spem pro laboribus indefinenter impendendis ullam extrâ prædictas duas Præbendas consequendi Promotionem, quod considerans Paulus IV. Summus Pontifex, simulque plurimum interesse ratus, Facultatem Artium (cæterarum omnium Seminarium) indefessis instructam esse Professoribus, ex alternativa mensium ipsi competentium Universitati tres, Martium scilicet, Julium & Novembrem per Indultum temporale de quarto Calend. Martii 1558. eo concessit sine, ut Præbendis mensibus his vacaturis Professores actu docentes providerentur, Cathedræque professorales, Professorumque promotiones magis ampliarentur, Atque hæc tertio quippe loco Universitati munificè elargitæ sunt nominatæ *Præbende tertiæ Gratiæ*. His prælibatis sequentes statuo conclusiones, I. Quod Summi non tantum Pontifices, verum etiam Augustissimi Imperatores ipsi à *Præbendis Primæ Gratiæ* Universitati Colonienfi incorporatis Precistis pro perpetuo voluerint exclusos, prout in terminis efficacissimis statuit *Bulla Alexandri VI.* de 20 Novembris 1492., & satis apertè monstravit Fridericus III. in locis superius citatis, vel maxime autem Carolus V. in sua pro generali Studio Colonienfi verè Aurèâ Constitutione 4to nonas Julii 1549. firmavit, dum ex Mandato hujus Augustissimi Imperatoris Adolphus III. Archi-Episcopus Colonienfis in suis *Statutis Synodalibus pag. 430., & 431.,* ibique §. de *instaurandis Lectionibus* Mandato Augustissimi mox sati Imperatoris hortatus est Universitatem Coloniensem, ut Canonici de his Præbendis provisi cessante legali impedimento ipsi Lectionibus iis incumbentibus satisfaciant. II. Quod Professores actu docentes quatuor jam ferè sæculis prædictas Præbendas obtinuerint exclusisque Precistis quiete pacificèque possederint. III. Quod interea temporis Preces Cæsareæ ad Universitatem Coloniensem nec unquam directæ fuerint, nec sine læsione præactorum tam Pontificiorum, quam Cæsareorum Privilegiorum dirigi unquam potuerint, nec sufficit, ad Capitula directas esse Preces, hæc enim directio non ligabat Universitatem ex *speciali* utpotè *Titulo & Gratiæ* venientem, ut id insinuant *Hermes Cap. II. Qu. 35., Leuven. Qu. 607. N. 6., Cbockier pag. 44. IV.* His consequenter Præcistæ Cæsarei tempore 400 annorum Præbendas professorales *primæ gratiæ* nunquam optavere. V. Easque nec optare valebant

cum nec *Inveterata Consuetudo*, Precum tamen Cæsarearum principale fundamentum, quoad *Præbendis primæ gratiæ* unquam adhaerit, nec perpen-
 sis præmemoratis Augustissimorum Imperatorum expressionibus adesse po-
 terat. VI. Jura hæc Universitatis, ut Preciſitæ à Præbendis primæ gra-
 tiæ in perpetuum forent exclusi, in S. Concilio Trid. (cui Professores
 Colonienſes Everhardus Billicus, Theologiæ, & ad Cardinalitatum post
 nominatus Dignitatem, Joannes Gropperus, Juris, Doctores, Viri Cele-
 berrimi aderant) irrevocabiliter confirmata fuerunt, idque in *Cap. 1. Sess.*
5. de reform., ubi expresse statuitur: ut Præbendæ professorales modò an-
 tè dictum Concilium pro Professoribus actu docentibus destinatae in poste-
 rum quoque pro Salario Professorum maneat immutabiliter destinatae;
 ità tamen, ut Professores NB. *per se ipsos* Doctionem Præbendis hisce pro-
 fessoralibus annexam implere debeant. Cumque jam antè in Concordatis
 Germaniæ firmissimè conclusum, ut id omne (quod in futuro Conci-
 lio ad favorem Inclytæ Nationis Germanicæ ordinatum foret) observa-
 retur. Hæc utpotè in Tridentino certò in favorem nostræ Nationis (cum
 in promotione Studiorum plurimum interfit) ordinata manebunt obser-
 vanda; quod vel inde maximè corroboratur. VII. Cum Augustissimi Im-
 peratores Carolus V., & Ferdinandus dictum Concilium Tridentinum Ip-
 simet sedulo promoverint, illiusque disposita sine exceptione susceperint,
 perque Legatos suos voluerint subscribi, inter alia etiam necessariò con-
 senserunt in eo, ut Præbendæ professorales antè Tridentinum erectæ an-
 tiquam suam, primitusque impressam retinerent naturam, neminique
 alii, nisi Professoribus actu docentibus concederentur, illisque in propria
 persona id facere incumberet. VIII. Insuper præfati Augustissimi Impe-
 ratores in *Recessibus Imperii Spyræ*, & Augustæ Vindelicorum celebratis
 sæpè sæpius præcepere, ut id omne, quod in S. Tridentino Concilio tum
 pro parte modò erat ordinatum, tum imposterum esset ordinandum,
 strictissimè observaretur, desuper ad *Recessus Imperii Spyræ* de Anno 1542.
 §. 128., & Augustæ Vindelicorum de Anno 1548. §. 16., & ibi de Anno
 1551. §. §. 3., 4, 6. & 8. provocando. IX. Idem Imperatores Carolus V.,
 & Ferdinandus non tantum *Promotores*, & *Protectores* Sacri hujus Oecu-
 menici Concilii à Patribus ejusdem appellantur, verum etiam in *Bulla*
sua de Anno 1563. *confirmatoria* Sixtus IV. hoc Encomium Ferdinando
 adscribit: *Quod Ipse aditus pio Studio Charissimi in Christo Filii Ferdinandi*
Imperatoris Sacrum Concilium ad optatum finem deduxerit. X. Quàm facilè
 denique contingere posset: quod Universitas se serè omnibus undecim
 Præbendis primæ gratiæ videret orbatam, si Preciſitis ad eas pateret ad-
 itus; cum enim ad has Præbendas plerumque denominentur Viri Pro-
 fessores non in florida, sed in seniori jam ætate constituti, quique vires
 suas continuis laboribus serè exhauferant, facilè evenire posset, ut hi
 primi

primi ex Canonicis prædictorum undecim Capitulorum è vivis excederent, sicque Precistæ illas optarent, licet inhæbiles, nec qualitibus requisitis instructi, idque apertè contrà Pacem Westph. Cap. 5. §. 18. in verbis = *ad Normam Statutorum, & Observantia idoneus Cæsareis Precibus fruatur* = Imò dices : Precistam semel poni omnibus his qualitibus ornatum, an non igitur potior erit alio Professore ? R. : manet tamen Universitati libera facultas alium denominandi tùm ex rationibus præcitatis, tùm ex ejusdem *Pacis Westphal. cit. loco*, in formalibus = *Quod ubi Sacra Cæsarea Majestas Jus Primariarum Precum exercuit hætenus, ibi & exerceat in posterum* = consequenter ubi illud Jus non exercuit hætenus, ibi quoque istud nec posthac exercere possit. Cum ergò S. Cæsarea Majestas Jus illud Primariarum Precum in Præbendis *Primæ Gratia* nec hucusque exercuit, idèd nec posthac illud exercere poterit.

§. 5. Prænumerata hæc rationum momenta tanti apud Augustissimum Consilium Imperiale Aulicum fuerunt ponderis, ut, licet Precistæ Cæsarei de Buschman, & Broel præsentì adhuc Sæculo optassent Præbendas professorales primæ gratiæ ad S. Ursulam, & ad S. Cæciliam, nominatosque ad easdem ab Universitate Professores D.D. Stiertz, & van Meer via Facti exclusissent, eumque in finem Die 11ma Octobris 1760. *Mandata Cæsarea summe pœnalia* adversus dictos Professores obtinissent, attamen prævia exactissima causæ cognitione ista Mandata per mox factum Consilium Imperiale Aulicum non modò ab effectu suspensa, sed & tam præexpressæ, quàm reliquæ Præbendæ primæ gratiæ Universitati pro perpetuo cum exclusione Precistarum adjudicata, in superque Precistæ condemnati fuerunt ad restituendos Professoribus præbendales fructus eisdem sine Jure, & titulo præreptos, dùmque lis ista Precistas inter & Professores, atque Universitatem Coloniensem sat animosa fuit, & strepitosa, variâque continet Puncta pro Precibus Cæsareis notatu digna, operæ pretium erit, & præfacta Mandata pœnalia per Precistas sub initium litis contrà Professores præfatos, & Universitatem ex Consilio Imperiali Aulico obtenta, & quoque Sententias successivè latas, atque in judicatum prolapsas, ac horum Mandatorum revocatorias, nec non Precistas de occupationem Præbendarum primæ gratiæ cum fructibus feriò demandantes huc juxtà Ordinem describere.

§. 6. Et quidem *Mandatum* contrà Professore Stiertz latum sequentis est tenoris = Ex Mandato Majestatis Romano-Cæsareæ Francisci & c. Domini nostri Gratiostissimi Francisco Martino Stiertz Ss. Theologiæ Licentiato, & Professore Gymnasii Laurentiani Coloniae per præsentes notificetur : qualiter coràm Altissimè fata sua Majestate Cæsarea Petrus Josephus Buschman humillimè remonstrando exposuerit : quod, cum in vim Diplomatis Primariarum Precum ab Augustissimo Imperatore Carolo VII.

piissimæ mem. quoad Ecclesiam Collegiatam ad S. Ursulam Coloniae sub
 annum 1742. obtenti Præbendam ibidem ex obitu Canonici Martini Rathis
 Anno præterito subsecuto vacantem debitè optaverit, ipse quoque per
 Capitulum ibidem indilatè in fructiferam possessionem dictæ Præbendæ
 immixtus fuerit, dictus verd Licentiatus Stiertz interea præsumpsit,
 vigore Nominationis ab Universitate Coloniaensi quoad eandem Præben-
 dam obtentæ suum recursum ratione ejusdem Canonici per Petrum
 Josephum Buschmann vi Precum Imperialium optati Romam querulanter
 sumere, ibique contrà eandem Citationem adeundi Signaturam obtine-
 re; nec non ulterius mediante istius Citationis insinuatione Capitulo factâ
 impetrare, quatenus in possessionem controversæ Præbendæ pariter im-
 missus fuerit. Quemadmodum autem sua Majestas Cæsarea nullatenus per-
 mittere potest, quod isthæc controversia in præjudicium Supremi Reser-
 vati Cæsarei coràm Summo Pontifice decidatur, sed ejusdem cognitio
 soli Cæsareæ Majestati competat, ita summè fata Majestas Cæsarea Fran-
 cisco Martino hujusmodi recursum indebitè sumptum cum indignatione
 Cæsarea hiscè exprobratum, eidemque quàm severissimè demandatum esse
 vult: quatenus ab eodem unâ cum reparatione damni, & expensarum
 per hunc Precistæ Cæsareo causati, & causatarum indilatè desistat, nec
 non à possessione in vim obtentæ Citationis impetratæ recedat, minùs
 sæpeditum Precistam Cæsareum in sua possessione ulterius turbet, ac de-
 inde quærit ipse Stiertz supremæ huic Cæsareæ Ordinationi humillimè
 paruerit, infra terminum duorum mensium à notificatione præsentium
 iam certè obedientissimè doceat, quò certius in eventum sua Majestas Cæsarea
 contra eundem mediantribus severioribus Ordinationibus juxta præscrip-
 tum Constitutionum Imperialium sine mora procedet. Nihilominus eidem
 Stiertz liberum relinquitur, quatenus sua gravamina, quæ contrà Optio-
 nem Precistæ se forsàn habere putat, si præviè huic supremæ Ordinationi
 Cæsareæ decenter paruerit, coràm sua Majestate Cæsarea obedientissimè
 exponere, desuperque justissimas ejusdem Ordinationes Cæsareas expe-
 tere. Signatum Viennæ sub impressione Secreti suæ Majestatis Cæsareæ
 Sigilli 11ma Octobris 1760.

COLLOREDO

(L. S.)
 Cæs.)

Matth. Wilh. de Haan *mpp.*

§. 7 Mandatum contrà D. Professorem van Meer eodem die, men-
 se, & Anno latum ejusdem est tenoris, ideoque ejus descriptio hic omit-
 titur. Id tamen hic tangi meretur, Mandatorum horum contenta sat evi-
 denter evincere: & quod Augustissimus Imperator Professoribus contrà
 Precistas Romam super his Præbendis primæ gratiæ recurrentibus hunc
 eorum recursum summa cum indignatione exprobraverit, & quod Idem
 Augustissimus Imperator unâ simul in iisdem Mandatis clementissimè de-
 claraverit: se solum & unum in causa Reservati Imperialis Primarium

Precam esse Judicem competentem. Et quod Professores non tantum debuerint ex possessione cepta exire, sed præterea de desistentia à recurſu romano docere, antequam in Consilio Imperiali Aulico ad audientiam fuerint admissi. Et hinc licet olim hic & nunc Cause Precum Cæsarearum in Curia Romanâ fuerint decisæ, attamen impræſens recurſus iste romanus ab Imperatoribus permitti non solet, prout desuper recens denud adest præjudicium hic, Coloniz in Collegiata & Archi Diaconali Ecclesia ad S. Cunibertum ratione litis super Canoniatu per Precitam Cæsaream ibidem optato coram Consilio Imperiali Aulico pendens.

§. 8. Inter Sententias favore Universitatis contra Precitas per Consilium Imperiale Aulicum pronuntiatas prima sequentis est tenoris =

Jovis 4ta Julii 1765.

de Buschman contra Stiertz, prout quoque Rectorem & Provisores Universitatis Coloniz puncto Primiarum Precum.

Publicatur Resolutio Cæsarea.

Sua Majestas Cæsarea obedientissimi sui Consilii Imperialis Aulici Votum humillimum gratiosissime approbavit; vi caju

1mo Communicantur Exceptiones à Parte impetrata contra Decretum Cæsareum de 11ma Octobris 1760. sub præsentato 17. Octobris 1761. exhibitæ Parti impetranti ad notitiam.

2do Quoad recurſum super Præbenda vigore Precum Primiarum optata ad Curiam romanam ex parte Martini Stiertz sumptum rejectis Exceptionibus in contrarium obnotis Decretum Cæsareum sub 11ma Octobris 1760. emanatum immutabiliter manet vigorosum.

3to Precitæ Cæsaree de Buschman cum revocatione Mandati Cæsarei quoad hunc passum lati, & cum rejectione motivorum ex parte ipsius capropter adductorum hinc injungitur: quatenus à Præbenda per ipsum vi Precum Primiarum in Collegiata ad S. Ursulam Coloniz optata ob defectum qualitatis professoris actu legentis eidem per Concessionem Cæsareas annexæ abſtineat, nec non fructus & redditus ex eadem huc usque perceptos impetrato restituat.

4to Partibus hinc inde liberum relinquitur, quatenus causam in puncto Impetrationum ex Canone Execrabilis ratione Præbendarum præhabitarum in Curia romana indecisam pendentem, prorsus & omnino separatam, ac planè Ecclesiasticam, proindeque huc non pertinentem, atque Reservatum Cæsareum Primiarum Precum nullatenus tangentem ibidem hinc inde terminet. Ad hæc

5to Precitæ Cæsaree de Buschman summâ cum indignatione exprimitur: quod cum eadem in præjudicium Jurisdictionis Cæsareæ præsentem, Reservatum Primiarum Precum concernentem causam commiscere, desuperque coram Tribunalibus romanis illegalem decisionem promovere ausus fuerit, hoc serio cum mandato: quatenus sub irremissibili severiore pœnâ Cæsareâ non tantum indilate ab illicito hujusmodi recurſu desistat,

sed quoque super renunciatione recursus ad Tribunalia romana quoad hunc punctum sumpti realiter facta mediante legali testimonio infra terminum duorum mensium doceat.

6to Hæcque omnia notificentur tam Precistæ Cæsareæ de Buschman, quam Martino Stiertz per Decreta.

7mo Cum horum notificatione fiat quoque Decretum ad Capitulum Collegiatæ Ecclesiæ ad S. Ursulam Colonix hoc addito: quatenus Idem Precistam Cæsaream de Buschman in vim Supremi Mandati Cæsarei in possessionem fructiferam Præbendæ primæ gratiæ immissum ex eadem exmittat, & qualiter ipsam fuerit effectuatam, in termino duorum mensium humillimè remonstret.

8vo Cum parili notificatione rescribatur Universitati Colonix = qualiter eadem ex latis Decretis Cæsareis perspectura sit, quod sua Majestas Cæsareæ ad remonstraciones tam ex parte dictæ Universitatis, quam ex parte Impetrati Professoris Martini Stiertz exhibitas hanc controversam causam præbendam decidere gratiosissimè dignata fuerit; quibus altissimè fata sua Majestas Cæsareæ, prætereundo cætera omnia huc non spectantia ulteriora petita hanc causam simpliciter terminatam esse vellet.

Matth. Willi. de Haan.

(L. S.)
(Cies.)

§. 9. Sententia adversus Precistam Broel eadem 4to Julii 1765, publicata serè per totum ejusdem est tenoris. . . Ex §§. 1 & 2. harum sententiarum palam est: quod (licet Professores in Consilio Imperiali Aulico varias adduxissent rationes, quare recursum suum in hac Precium causa sumpserint Romam. quodque ipsi usque adeo Precistæ ibidem comparuissent, & novam Provisionem Apostolicam super Præbendis vi Precum Cæsarearum optatis impetrassent) tamen Sacra Cæsareæ Majestas rejectis his exceptionibus firmissimè in hæserit mandato de desistendo à recursu Romano die 11ma Octobris 1766 lato . . . Quantum verò spectat ad contenta reliqua istius Mandati puncto deoccupandi Præbendas primæ gratiæ contra Professores latis, illud idem Mandatum per §. 3. hu jus Sententiæ specialiter revocatur, unaque simul Precistis injungitur, ut à Præbendis professoralibus, vi Precum optatis, abstineant, nec non fructus exinde perceptos Professoribus restituant; præsertim, quia Præbendæ primæ gratiæ Universitati pro Professoribus actu legentibus essent annexæ. Ulterius ex §§. 4. & 5. Istius Sententiæ contra D. de Buschman latæ omnino notandum venit, quod (dum varii Impetratores Præbendas per fatum D. antè occupatam Præbendam professoralem Ursulanam prehabitas eà de causa à Summo Pontifice impetrassent, quia sustinebant: illum non esse munitum legitima dispensatione super Præbendarum incompatibilitate, desuperque his Romæ hinc inde fuisset contestata, unaque cum ista lite

D. de Buschman commiscuisset controversiam in Consilio Imperiali Au-
lico pendentem, inauditâque Universitate Colonienſi ſua Jura in Conſilio
Imperiali Auſtico tuente, & nullum nec directum, nec indirectum inter-
eſſe in cauſa Impetrationum ſumente Rotalem ſub- & ob- ripuiffet Deci-
ſionem (quasi Indulta Apoſtolica huic Uniuerſitati quoad Præbendas pri-
mæ gratiæ conceſſa non ampliùs eſſent in uſu) Sacra Cæſarea Majeſtatis
quidem Impetratoribus, & Dno de Buſchman liberum reliquerit, quate-
nùs cauſam Impetrationum ex Canone Execrabilis puncto Præbendarum
præhabitarum in Curia romana pendentem, utpotè proſus ſeparatam,
ac planè Eccleſiaſticam, nec Reſervatum Cæſareum Primariarum Precum
ullatens tangentem in Curia Romana proſequi, & terminare poſſent;
aſt unâ ſimul Dno Preciſtæ Cæſareo de Buſchman ſummâ cum indigna-
tionè exprobraverit: quod is in præjudicium Jurisdictionis Cæſaræ con-
troverſiam, Reſervatum Primariarum Precum concernentem cum cauſa
Impetrationum commiſcere, deſuperque coràm Tribunalibus romanis il-
legalem Deciſionem promovere auſus fuerit: hoc ſerio cum mandato,
prout latiùs in Sententia prærelata continetur, ut indilatè ab illicito
ejuſmodi reſuſu romano deſiſteret, eidemque & renunciareret, & de re-
nunciacione hac infra terminum duorum menſium legaliter doceret...
Hic terminus pariter præſigitur in §. 7. Sententiæ Illuſtri Capitulo S. Ur-
fulæ ad effectum exmittendi Dnem de Buſchman ex Præbenda profeſſo-
rali, deſuperque coràm Sacra Cæſarea Majeſtate docendi. Et licet in
§. finali hujus Reſolutionis Cæſaræ prætereantur ea, quæ ulterius ex
parte Uniuerſitatis quoad reliquas Præbendas, præcipuè quoad illas Ter-
tiæ Gratia fuerant propoſita, attamen per hoc nequaquam excluduntur
Jura Uniuerſitati quoad iſtas Præbendas adverſus Preciſtas Cæſareos com-
petentia, verum idè quoad has Præbendas eſt facta præteritio, quia
deſuper hiſ non erat conteſtata, ſed iſta litis conteſtatio ad Præbendas
primæ gratiæ per Preciſtas Cæſareos limitata fuerat, eò quod ipſi has,
& non Præbendas tertie gratiæ optaſſent.

§. 10. Non acquieſcentes juſtiſſimis hiſce Sententiis Preciſtæ Cæſa-
rei arripuerunt anchoram remediù reſtitutionis in integrum, non enim
aderat Judex ſuperior, ad quem appellare poterant. Aſt iſtud remedium
optato pariter caruit effectù, eò quod nova, quæ pro obtinenda reſtitu-
tionè in integrum adducta fuerunt, nequaquam juſti inventa fuere pon-
deris, & hinc prodierunt cum exactiſſima cauſe cognitione ſequentes
Sententiæ priorum ſententiarum *confirmatoriæ*.

Mercurii 28va Maji 1766.

De Buſchman contra Stiertz, prout etiam Rectorem & Proviſores Uni-
verſitatis Colonia puncto Primariarum Precum, nunc reſtitutionis in in-
tegrum, ſive Implorantis Mandatarius de Biſſing ſub Præſentato 8va Apri-
lis nup. exhibet hamilliſimum Libellum reſtitutorium cum petito, pro cle-
men-

mentissimâ restitutione in integrum adversus Resolutionem Cæsaream de 4ta Julii anni præter. cum Adjunctis sub N. 1. usque 35. cum ultimo Concluso in triplo.

Idem sub Præséntato 29ma Aprilis sup. exhibendo ad libellum restitutorium adhuc sub N. 28. spectans Adjunctum, supplicat humillimè pro clementissimâ restitutione in integrum retropetita, & Adjuncto sub N. 28., & ultimo Concluso in triplo.

Econtrâ Impetrati Mandatarius de Klerff sub Præséntato 8va Aprilis nuperi accusando lapsum termini supplicat humillimè pro clementissimè nunc comminato modo procedendo, cum ultimo Concluso.

1mo Petita restitutio in integrum ob defectum novorum relevantium denegatur.

2do Detur de Buschman ex officio terminus duorum mensium in finem, ut juxtâ præscriptum Decreti Cæsarei de 4ta Julii anni præteriti, ejusdemque membri tertii, & quarti tam Impetrato perceptos hujus Præbendæ fructus, & reditus restituat, quàm quoque ut remonstrationem justificatorialibus munitam super exhibita coràm judiciis romanis renunciatione præsentis Causæ cum Supremo Reservato Cæsareo connexæ. ac cum processu ex Canone Execrabilissimo incompetenter permixsæ cum comminatione arresti quoad universa sua temporalia producat.

3to Rescribatur Rectori, & Provisoribus Universitatis Coloniae: suam Majestatem Cæsaream ex quibusdam ab Impetrante libello suo restitutorio appositis, ac ex Annalibus Universitatis desumptis Adjunctis intellexisse: qualiter in Sæculo præterito diversis vicibus Præbendæ *prima gratia* Universitati ad promovendas Scientias assignatæ contra clarum tenorem Bullarum Apostolicarum, nec non Confirmationum Cæsarearum desuper gratiosissimè concessarum verosimiliter ad favorem Provisorum Universitatis tunc existentium, vel ex aliis finistris intentionibus, adjuvante, vel saltem illicitum in modum connivente Universitate, aliis, quàm Professoribus actu docentibus fuerint collatæ. Ad hæc altissimè factam suam Majestatem Cæsaream ex his ulterius perspectum habuisse, qualiter in præteritis saltem temporibus aliqui horum Professorum, quamprimum illis ejusmodi Præbendâ fuerit collata, se te Doctõni eisdem incumbenti omnimodè subtraxissent, & Professuram eò usque observatam deseruissent.

Ex quo autem SUE MAJESTATIS CÆSAREÆ TAM QUA SUPREMI STUDIORUM PER GERMANIAM PROTECTORIS, QUAM INTUITU ALTISSIMARUM CONFIRMATIONUM CÆSAREARUM VEL MAXIME INTERESSET, Eademque Majestas Cæsarea ad id reflecti vellet, ut hæc Præbendæ *prima gratia* nullis. nisi juxtâ præscriptum confirmatarum Bullarum Apostolicarum qualificatis Professoribus actu docentibus conferrentur.

Eapropter Sua Majestas Cæsarea Rectori, & Provisoribus Universitatis gra-

gratiosissimè mandaret: quatenùs ista Præbendæ in futurum juxtà tenorem Bullarum Apostolicarum, desuperque obtentarum Confirmationum Cæsarearum nullis, sub quocunq; demùm prætextu esse possit, quàm Professoribus actu docentibus, ac legentibus concederentur; nec minùs contraventione, siqua præter expectationem suo tempore desuper forsan eveniret, altissimæ satæ Suae Majestati Cæsareæ pro ejusmodi abusum, ac sinisterarum intentionum cassatione ab uno alterove exponi, insimulque ad id attendi deberet, ut illi, qui hujusmodi Præbendas obtinuerint, Doctionem, & Lectionem iisdem incumbentem, quousque corporis vires eisdem hoc onus subire permiserint, suæ obligationi conformiter supportarent.

Matth. Will. de Haan *nppria*.

§. II. Superfedeo adducere tenorem Sententiæ confirmatoriæ contra Precissam Bröel eadè die 28. Maji 1766. latæ, quia quoad passus hùc facientes per omnia concordat cum Sententia præinserta. Lubet jam videre, quid speciali notà dignum veniat ex mox allata sententiâ in judicatum prolapsâ, & contra D. de Buschman publicatâ. Et statim in oculos incurrit, quod quemadmodùm ex primo confirmatoriæ hujus sententiæ contra D. de Buschman latæ membro eidem quâ Precissâ Cæsareæ denegetur in integrum restitutio, eò quod nova hunc in finem adducta sint reperta minus habentia; sic in 2do istius membro iterum serio eidem præcipiatur paritè sententiæ anterioris tam quoad restituendos Professores fructas, quàm quoad docendum de renunciatione liti romanæ factâ, idque sub comminatione arresti quoad temporalia Precissæ competentia, Undè insertur, quod Augustissimi Imperatores pro medio ad compellendum Clericos, parere mandatis Cæsareis renitentes, opportuno adhibeant Temporalium ad illos spectantium sequestrationem. Quisquis deindè §. 3. istius Sententiæ paulò attentius inspexerit, is sanè vel fugitivo etiam oculo deprehendet, hunc Sphum esse notatu dignissimum, vult namque Sua Sacra Majestas Cæsareæ, ut Bullæ Apostolicæ quoad Præbendas *Prima gratia* ad favorem Universitatis concessæ, ac Autoritate Cæsareæ roboratæ in omnibus & per omnia inviolabiliter observentur. Vult & ut nulli alteri, quàm Professori actu legenti, sit, sub quocunq; prætextu velit, Præbendæ professorales *Prima gratia* conferantur, & ut hic Professor actu legens tandiù in dandis Lectionibus continuet, quàm diu vires corporis id ipsum patiantur. Vult per consequens Augustissimus Imperator, ut omnes illi, qui non sùnt Professores actu docentes, à Præbendis professoralibus excludantur, utque actualiter docentes & Præbendam professoralem obtinentes pergant eò usque in actuali Doctione, quousque vires corporis hoc onus subire eisdem permittant. Hæc Resolutio Cæsareæ non indiget Interprete, quia est undique clara, & hinc in Thesi pro bono Universitatis, ac generalis Studii Colonienfis erit, & ab ipsâ Univeritate *in nominando* Professores actu docentes ad

primæ gratiæ, & quoque ab ipsis Professoribus nominatis *indocendo* sanctè ac perpetuò observanda. Et hoc toties, quoties iusta non adest causa, ob quam aliter procedatur. Ast quid si hujusmodi relevans causa subesset, quid si quis pro præterito antè obtentam ullam Præbendam professoralem jamtùm per annos plurimos publicè aut in Gymnasiis, aut in aliarum Facultatum Cathedris legisset, & aut ob vires attritas, aut aliam legalem ob causam à legendo cessasset, an illi non posset provideri de Præbenda dudùm pro præmio laboris promeritâ? profectò non possem adduci ut credam, quod mens Summi Pontificis, atque Augustissimi Imperatoris unquam fuerit, hunc bene meritum Professore à Præmio dudùm debito excludendi, aut etiam illum Professore, qui modò per 10., 20., & plures annos in pulvere Scholastico canos sibi accersivit capillos, obligandi ad hoc, ut obtentâ tandem pro honorario diuturni aded laboris Præbendâ adhuc ultra in actuali Doctiõne debeat continuare, præsertim si non urgeat necessitas, sed adsint Professores sat multi, qui ejus vices facillè suppleant.

§. 12. Restat quoad Præbendas *Primæ gratiæ* adhuc illa, quæ contra D. Precistam Broel, & ejus prætensum Resignatarium D. Herriger puncto resignatæ nulliter Præbendæ *Primæ gratiæ* ad S. Cæciliam prodiit, Sententia. ☐

Mercurii 27. Novembris 1765.

Broel contra Meer puncto Præbendæ, sive Impetrati Mandatarius de Klerff sub Præsentato 22. Octobris nup. docendo factam insinuationem Exceptionum supplicat humillimè pro clementissimè ordinanda positione ad Acta cum Adjunctis sub Sig. ☉. & ultimo Concluso.

Idem sub Præsentato 31. Octobris nup. docet de facta insinuatione hujatis Mandati procuratorii, & supplicat pro clementissimè decernenda Documenti positione ad Acta cum Adjuncto sub signo ☉ & ultimo Concluso.

Idem sub Præsentato 12. hujus, docendo factam insinuationem clementissimi Conclusi, nec non Decreti Cæsarei absque secuta partitione supplicat humillimè pro clementissimè tan Capitulum ad S. Cæciliam, quin Partem Impetrantem, ac loco illius, intrusum Herriger ad satisfaciendum Concluso, & Decreto Cæsareo per poenalem ordinationem indilatè adigendo, eumque in finem ipsis brevem terminum præfigendo, nec non injungendo, ut intrâ illum de præstita partitione humillimè doceant. Cum Adjunctis sub N. I. usque II. inclusivè, nec non ultimo Concluso.

Idem sub Præsentato 22. hujus exhibet humillimam remonstrationem, & fundatam refutationem partitionis à Capitulo ad S. Cæciliam fieri volitæ, cum petito pro clementissimè rejectâ pretensa partitione, Capitulo ad S. Cæciliam immisionem Partis impetratæ in Præbendam professoralem sub gravi poena quantocius demandando. Cum ultimo concluso in duplo.

In eadem intervenientis Theodori Herriger de rato & mandato cavens Mandatarius de Middelburg sub Præsentato 21. hujus exhibet humillimam interventionalem remonstracionem ad clementissimam Resolutionem Cæsaream de 4. Julii anni curr. cum petito pro clementissimè denegandâ manutentionâ ex parte Conradi Meer forsan petendâ, & manutenendo Interventionem in possessione Canoniciatus & Præbendæ *Primæ gratiæ* in sequelam resignationis à Precista Brœl in favorem suum factæ, & à Sanctissimo Domino nostro Pontifice admittæ Capitulariter captâ, ac per annum & ultra continuatâ, cum Adjunctis sub N. 1. usque 18. inclus. ac ultimo Concluso in duplo.

In eadem Domina Abbâtissa & Capitulares Perillustres Capituli ad S. Cæciliam Colonix sub dato 27. Septembris, & priùs 14. Octobris nuper exhibita per eundem à Middelburg submississima Informatio loco obedientissimæ debitissimæque Partitionis ad clementissimum Decretum Cæsareum de 4. Julii a. c. cum Adjunctis sub N. 1. 2. & 3.

1mo Ponatur Edoctio insinuati Mandati procuratorii Partis impetratæ ad Acta.

2do Cum rejectione infundatæ Interventionis, nec non contentorum in eadem partim irrelevantium, partim animadversione dignorum petitorum fiat Decretum contrâ Theodorum Herriger ad hoc, ut à Præbendâ *Primæ gratiæ* in Collegiata Ecclesia ad S. Cæciliam per Resignationem Precistæ Cæsarei Brœl obtentâ abscindat, fructus & redditus à tempore captæ residentiæ Professori Conrado van Meer ab Universitate Colonia nominato restituat, eundemque in futura possessionis captione hujus Præbendæ aliàs litigijs non amplius impediât, nec quæque præsumat, hæc, Altissimum Reservatum Cæsareum Primariarum Precum concernentem, causam ad Sedem Pontificiam trahere, quodque in contrarium eventum contrâ eundem mediantibus arctioribus Ordinationibus Cæsareis procedendum foret; prout & idem de submississimo, obedientissimoque Cæsareæ hujus Ordinationis implemento altissimè tate Majestati Cæsareæ humillimam paritionis suæ remonstracionem in termino duorum mensium exhibere deberet.

3to Cum hujus notificatione fiat Decretum ad Abbâtissam & Capitulum Collegiatæ Ecclesiæ ad S. Cæciliam Colonix hoc addito: *Quod Theodorum Herriger per factam resignationem Precistæ Cæsarei Brœl in possessionem Præbendæ in hac Collegiata Ecclesia intrusum ex eadem exmittere, ac loco illius Conrado van Meer realem possessionem impertiri, nec non qualiter hæc effectuata fuerint, coram S. Cæsareâ Majestate in termino duorum mensium humillimè remonstrare debeat.*

Matth. Wilh. de Haan mppria.

§. 13. 2dum hujus Sententiæ membrum probat: quod Precista Brœl lite pendente attentaverit, Præbendam professoralem *Primæ gratiæ* ad S. Cæciliam favore Dni Herriger autoritate Apostolica quidem resignare; Alt

Ast quia subticuerat : hanc Præbendam juxta expressum Indulti Apostolici tenorem non esse resignabilem , quia pariter subticuerat : jamtum 42a Julii 1765. latam fuisse ab Augustissimo Imperatore Sententiam , virtute cujus hæc Præbenda fuerat declarata Universitati Colonienfi pro Professore actu docente inseparabiliter perpetuè annexa , idèd Resignatorio isti demandatur , ut ab ista Præbenda abstineat , fructusque ex eadem perceptos Professori van Meer restituat , eumque à capiendâ Præbendæ hujus possessione non impediatur . His consequens est : quod quoad Præbendas professorales *Prima gratiæ* nec *Resignationes* , nec *Permutationes* , nec *gratiosæ Surrogationes* in casu exortarum litium , & præmortuorum Colligantium possint habere locum , nam hi actus nec cum Indultis Apostolicis , nec etiam cum Concessionibus Cæsareis sunt compatibles , benè attento , quod per eodẽd annexo Præbendarum istarum Universitati facta , & per Rem judicatam Cæsaream canonizata suo frustraretur effectu , & Rector ac Provisores à nominatione subjecti qualificati excluderentur , sicque Professores actu docentes in perpetuum arceri possent à Præbendis *Prima gratiæ* , si non qualificati cum Professoribus qualificatis ex capite vel resignationis , vel permutationis , vel incompatibilitatis , aut alio ex Capite super hujusmodi Præbendis litigarent , & Professor qualificatus autẽd litem finitam moreretur . Proindè nec inqualificati , nec etiam ii , qui forsitan possent nominari ad istas Præbendas *Prima gratiæ* poterunt per actus præexpressos ad illas pervenire , eòd quod nequidem Professor qualificatus tales Præbendas possit obtinere , nisi ad easdem juxta Indultum Apostolicum , & Rem judicatam Cæsaream fuerit legitimè nominatus .

§. 14. Notavi jam superius ex §. 5. Rei judicatæ Cæsareæ de 4. Julii 1765. quod Dnus de Buschman contra Universitatem Colonienfem nec citatam , nec in causa Impetrationum ullo modo interessatam , nihilominus ad sinistra narrata sub-ac ob-riperit in S. Rotâ præjudicalem quandam declarationem : quasi Indulta Apostolica dictæ Universitati quoad Præbendas *Prima gratiæ* concessa non ampliùs essent in usu , quodque hunc Preciitæ recursum Roman super Præbenda *Prima gratiæ* factum æquè ac declarationem ibidem obtentam Augustissimus Imperator cum indignatione rejecerit . Oportet nunc hic addere , quod quoque Ipsanet S. Rota de rei veritate meliùs informata quamprimùm juxta laudabilem suum morem à suâ præjudiciali Resolutione in solennissimâ formâ recesserit in Decisionibus Rotalibus quoad Clausulas concernentes hic subsequentes .

R. P. D. CORNELIO.

Colonienfis Canonicatûs Ecclesiæ Cathedralis.

Lunæ 14. Januarii 1765.

CLAUSULA CONCERNENS.

Quamobrem quòd libentius convenerunt DD. mei cum novissimâ meâ in hac causa Decisione , quæ consultiùs abstinuit ab indagine qualitatibus

controverſi Canonici Collegiatæ Eccleſiæ S. Urfulæ, æquè ac ab Examine Indultorum, quæ favere poſſunt Univerſitati Coloniæ, eò preſſius in votis habuerunt, ut in hac à me imprefentiarum evulgandâ Decifione nedum omnes prædictæ intempetivæ declinarentur quæſtiones; *Verùm inſuper expreſſè ac ſpecificè decideretur: Sac. hoc noſtrum Tribunal in hac cauſâ nunquam voluiſſe, aut intellexiſſe quidquam contra eorundem Canoniceatum qualitates, ac Univerſitatis Indulta, quæ ſarta, teſtaque eſſe juſſit, definire.* Cum ſolemne ſemper Eidem fuerit, ſe ab inutilibus quæſtionibus, maxinè verò Tertii non citatis præjudicium aliquandò illaturis, perpetuò abſtinere. Et ità Partibus ſtrenuè dimicantibus juſ redditum fuit.

R. P. D. CORNELIO.

Coloniensis Canonici Eccleſiæ S. Gereonis,

Lunæ 14. Januarii 1765.

CLAUSULA CONCERNENS.

Denique cum in Decifione præcedentis Inſtantiæ ſuper hoc eodem Canoniceatu S. Gereonis coram R. P. D. meo Ratta in diſcrimen vocatus fuerit uſus & obſervantia Conſtitutionum Bonificii IX., & Alexandri VI., qui cum aliis Anteceſſoribus, & Succeſſoribus Pontificibus diverſa conceſſerunt Indulta Univerſitati Coloniensi cum reſervatione Canoniceatum favore & ergà Scientiarum inibi Profeſſores & Magiſtros. Idcirco ne ullum exindè irrogatum dici valeat Univerſitati, Profeſſoribus, eorundemque Indultis detrimentum, hic quoque expreſſè declaratum voluerunt; *Quod quidquid ibidem hac de re præter neceſſitatem enunciatum firmatumque fuit, haberi debeat, acſi dictum non fuiſſet, nec unquam de eorundem Conſtitutionum uſu & Obſervantiâ fuiſſet dubitatum;* cum alienum ſemper à ſenſu & mente ſacri hujus Tribunalis fuerit, extraneas & alienas inopportune allumere quæſtiones, quæ Tertii nec citatis, nec in cauſâ intereſſentibus quandoque præjudicium irrogare valent. Et ità utrâque &c.

§. 15. Habet itaque Univerſitas Generalis Studiî Coloniensis & Reſ judicatas Cæſareas, vigore quarum Præbendæ *Primæ gratiæ* eidem Univerſitati declarantur & annexæ, & nulli alteri, quàm Profeſſori *actu legenti* debite; habet eadem Univerſitas ſuper his eiſdem *Primæ gratiæ* Præbendis ſolemniffimas Sacræ Rotæ romanæ Declarationes, juxtà quas & Canoniceatum *primæ gratiæ* qualitates, & Univerſitatis Indulta tam Bonificii IX., quam Alexandri VI., aliorumque & Anteceſſorum, & Succeſſorum Summorum Pontificum jubentur eſſe ſarta, teſtaque. Nec in hoc ſubſiſtit ſacra Rota, ſed & una ſimul expreſſè adjecit: quod quidquid in anterioribus Decifionibus hac de re in contrarium enuntiatum firmatumque fuiſſet, haberi debeat, acſi dictum non fuiſſet, nec unquam de eorundem Conſtitutionum Apoſtolicarum pro Univerſitate ſtantium uſu, & obſervantiâ fuiſſet dubitatum.... Hæc ſuperlativè ſuſtineo ſufficere, ad Præbendas *Primæ gratiæ* & à Precibus Cæſareis, & ab Exſpectativis Apoſto-

Apostolicis, & à Resignationibus ac Permutationibus, pariterque à Surrogationibus gratiosis ex Regulâ Colligantium, aliisque viis Universitati, ac Professoribus actu docentibus noctivis, perpetuamque harum Præbendarum incorporationem, debitamque Rectori ac Provisoribus ad illas Nominationem subvertentibus vindicandas.

§. 16. Nec à me impetrare possum, ut quoad PRÆBENDAS SECUNDÆ GRATIÆ per Eugenium Papam IV. Anno 1437. Universitati Coloniensi donatas, insimulque per Nicolaum V. successivè 1451. ac 1453. firmatas in contrariam Conclusionem abeam. Video enim finem omnes, saltem principales, quas pro Præbendis *primæ gratiæ* adduxi, rationes, aliasque plures quoque pro *secundæ gratiæ* Præbendis militare. Militat imprimis ipsum Indultum Bonifacii IX. quoad Præbendas *primæ gratiæ* Universitati datum: quia Eugenius IV. hoc Indultum Bonifacianum in suo Indulto pro Præbendis *secundæ gratiæ* impertito posuit pro basi & fundamento; Etenim *similis Edicto Bonifaciano Constitutionis* Autoritate Apostolica statuit: Quod ii, qui volunt Præbendas *secundæ gratiæ* obtinere, quoque debeant esse Doctores actu legentes, quodque teneantur continuè legere in illa Facultate, pro qua per Rectorem & Provissores ad legendum sunt deputati; & casu quo inattentâ monitione cessaverint à legendo per annum, quod tunc Præbendis privati sint, & hæ vacant eo ipso: Indultum Eugenianum pro Præbendis *secundæ gratiæ* Anno 1451: confirmavit Nicolaus V., & unâ simul inhæsit quoad Præbendas *secundæ gratiæ* Indulto Bonifaciano super Præbendis *primæ gratiæ* largito, ac ulterius adjecit = *Et quod singule Personæ, quæ aliquam ex secundæ gratiæ Præbendis obtinerint, debeant esse graduate in illa Facultate, pro quâ ad legendum fuerunt deputate, Et quod teneantur continuè legere, quodque per annum cessantes à Lectione sine causa, quam Rector, Et Provissores non duxerint approbandam, sint privati ipsâ Præbendâ, illaque vacet ipso Jure...* Verum quidem est: quod Romæ, Civitatis Coloniensis Capitula sese Indultis tam Eugenii IV., quàm Nicolai V. eâ de causâ opposuerint, quod ipsis quoad has Præbendas *secundæ gratiæ* Alternativa mensium voluisset auferri, & Nominatio ad istas Præbendas Provisoribus laicis concedi: ... Ast eo inattento Indulta Eugenii IV., & Nicolai V. pro Præbendis *secundæ gratiæ* quoad *Substantiam* manserunt in suo vigore, ac solum & unicè Summus Pontifex Nicolaus V. favore Capitulum ordinavit, ut ipsa Capitula (in quocunque demum mense vacarent hæ Præbendæ *secundæ gratiæ*) possent Subjecta ad illas juxtâ tenorem Indultorum Apostolicorum qualificata nominare: hocque in puncto Idem Nicolaus V. (qui paulò antè per Concordata Germaniæ firmaverat Alternativam mensium, & sex menses Apostolicos sibi reservaverat) opere ipso quoad hanc Alternativam mensium suo juri ad utilitatem Capitulum quoad *secundæ gratiæ* Præbendas

renunciavit. . . Ast illud eā lege factum fuit, ut semper, quoties unam ex istis Præbendis *secundæ gratiæ* contingeret vacare, Capitula irremissibiliter tenerentur *Personas actualiter legentes, aut ad actualiter legendum qualificatas* ad has *secundæ gratiæ* Præbendas sub pœnâ nullitatis nominare, prout Summus Pontifex rotundè exprimit in sequentibus sui Indulti de Anno 1453. verbis = *Volumus autem, quod ipsi dictos Canonicatus & Præbendas, quoties vacaverint, nulli conferre, aut de illis providere possint, nisi de dictâ Universitate & graduatus. & qualificatus existat, MODO, ET SUB ONERE* in dictis Literis expressis: *Et si secus fecerint, seu Provisionem hujusmodi ultra mensem post habitam de vacatione notitiam distulerint, eū vice Jus nominandi ad illas Personam idoneam ad Provvisores, quavis Laici sint, & Rectorem ipso facto censetur devolutum. Quodque nullus aliquem eorundem Canonicatum assecutus, si senio, vel alia corporali infirmitate gravatus suam continuare Lectionem cessaverit, propterea dicto Canonicatu privatus sit, aut privari possit* = Ergo quisquis est corpore sanus, is æquè in Præbendis *secundæ*, ac in Præbendis *primæ gratiæ* continuò legere est obligatus. Ergò non sufficit, nudum in aliqua Universitatis Facultate habere gradum, sed unâ simul quoque requiritur actualis doctio in Præbendis *secundæ gratiæ*. Doctioe hac cessante Indultum Apostolicum & Eugenii IV., & Nicolai V. istos Præbendatos declarat *ipso Jure Præbendis secundæ gratiæ* privatos, solo casu excepto, si ob senium, & debilitatis vires à doctioe actuali cessetur. Has *secundæ gratiæ* Præbendas æquè laudavit Imperator Fridericus III., ac illas *primæ gratiæ*, dum utrasque Universitati Coloniensi pro suis Professoribus competere declaravit, quandò 1474. Summum pontificem Sixtum IV. rogavit, ut sicut duæ Præbendæ Metropolitanæ, una, *primæ*, altera *secundæ gratiæ*, non nisi Graduatis in Universitate Coloniensi essent debitæ: ita quoque statueret, ut reliquæ *sex* Præbendæ Presbyterales Metropolitanæ non nisi Graduatis in aliqua approbatâ Universitate posthac conferri possent. Id quod dum Sixtus IV. ita imposterum observari debere ordinavit, dumque istas *sex* Præbendas Metropolitanas per suum Indultum de Anno 1474. à quibusvis gratiis expectativis, aliisque reservationibus per expressum exemit: profectò idem de Præbendis *secundæ gratiæ* statui, illæque à quibusvis Expectativis, ac Precibus Cæsareis liberæ declarari debent, quia cæteroquin non verificaretur, quod in quocunque mense ad collationem Capituli spectarent, paritèrque quod Præbendati perpetuò actualiter legere ob Præbendas *secundæ gratiæ* tenerentur.

§. 17. Neque ullam invenio fundatam rationem, ob quam Rma Capitula possint se reputare qualificata ad Præbendas *secundæ gratiæ* tali conferendas, qui *non est actu Professor*, nec se ad actualiter legendum qualificat; nam eā lege Alternativam mensium, cæteroquin Pontifici juxtâ

Con-

Concordata Germaniæ competentem, à Nicolao V. quoad Præbendas *secunde gratiæ* sibi habent concessam, ut has Præbendas Graduatæ, ac perpetuæ, & eò usque (donec vires corporis patiantur) lecturis conferre teneantur. Dumque Summi Pontifices suâ ex parte hanc Alternativæ mensium concessionem sanctè servant, & Capitula collationem Præbendarum *secunde gratiæ* in quocunque mense, etiam Apostolico, pacificè exercent; Idèò sanè ipsa quoque Capitula liberali hac, aut limitatâ donatione fruentes suâ ex parte obligata erunt, Legem ipsis in Indulto Nicolai V. quoad Præbendas *secunde gratiæ* graduatæ *actualiter legentibus* conferendas dictam exactè eò usque adimplere, donec ab illâ per concessionem Apostolicam posteriorem fuerint exempta, de quâ Exemptione dum in Statutis Universitatis nullum invenio vestigium, hinc Indulto Nicolai V. erit firmiter insistendum: & firmissimè quidem, eò quod Capitula istius Indulti certam notitiam habentia, illudque in suis Archivis pro probanda Alternativâ mensium Sedi Apostolicæ alioquin quoad collationem Præbendarum *secunde gratiæ* competentium sedulo asservantia non possunt se contra illud tueri ullâ in contrarium Observantiâ, quæ absque eo quâ tendens contra Bonum publicum Studiorum generalium pro merito Abusu reputari, & tam per Summos Pontifices, quàm per Augustissimos Imperatores castari deberet: Eò magis, quia sat magnus in Universitate Coloniaensi castri Professorum actu docentium, & præmium laboris expectantium numerus, quibus præbendæ *secunde gratiæ* possunt conferri. Et idèò Capitula non possunt conqueri de eo, quali facultas conferendi Præbendas *secunde gratiæ* esset nimis coarctata, quæ coarctatio absque eò abundè compenlatur per hoc: quod Summi Pontifices quoad conferendas *secunde gratiæ* Præbendas renanciaverint favore Capitulorum Alternativæ mensium, quàm cæteroquin de jure, & ex Concordatis Germaniæ habebant ad conferendas *secunde gratiæ* Præbendas in mensibus Apostolicis vacantes. *Et quid vetaret, hos sex menses Apostolicos quoad Præbendas secunde gratiæ pro Bono Generalis Studii Coloniaensis per Summos Pontifices Universitati, etiam quoad nominationem pro Professoribus actu docentibus concedi, casu quo Capitula facerent difficultatem, Leges in Indulto Nicolai V. de Anno 1453. dictas adimplendi, & istas Præbendas dictis Professoribus conferendi?*

Ad extremum pro Præbendis *Secunde gratiæ* vindicandis tam à Præbendis Cæsareis, quàm ab Expectativis Apostolicis, tamque à Reservatis Pontificiis, quàm à Collationibus favore personarum non qualificatarum exercendis stant eadem illæ rationes, quæ quoad Præbendas *primæ gratiæ* & ex Sacro Conc. Trid., & ex Constitutione Caroli V. in Statutis Archidiazæfæsanis Coloniaensibus insertâ, & quoque in Recessibus Imperii fuerunt adductæ. Etenim in illis ordinationibus Pro Bono Religionis Catholice evidenter dispositum fuit: ut ea Beneficia, quæ modò ante S. Conc.

Conc. Trid. pro Professoribus actu docentibus fuerunt destinata, etiam posthac cum exclusione & Precum Imperialium, & Expectatarum Apostolicarum pro illis inviolata manerent. Dum ergo Præbendæ secundæ gratiæ dudum ante S. Conc. Trid., imò per Eugenium IV. modò autè celebrata Germaniæ Concordata, & per Nicolaum V. paucis post illa Concordata solemniter inita annis fuerunt Viuesitati pro Professoribus actu docentibus concessæ; Eapropter & imposterum hiisce Præbendæ secundæ gratiæ erunt cum exclusione Personarum non qualificatarum necessariò conferendæ. Ita namque præcepit Augustissimus Imperator Carolus V., dum Anno 1549. Auctoritate Cæsareâ mandavit: ut ea omnia, quæ in Concilio Provinciali sub Adolpho III. erant ordinata, in omnibus suis iunctis, Clausulis, Articulis, Sententiis, & verborum expressionibus ritè, sanctè, inviolabiliter citra ullam fraudem & tergiversationem observari, implerique debeant... & hanc esse Majestatis suæ Cæsareæ animi sententiam, seriamque voluntatem. Dantque in ista Synodo Archiepiscopana sollicitè discussum fuit: An Canonici, qui habent Præbendas sibi ex Indulto Apostolico cum onere legendi collatæ, suo numeri juxta Bullarum Apostolicarum tenorem satisfaciunt? ET AN CAPITULA VELINT AD ISTOS CANONICATUS ET PRÆBENDAS, QUÆ UNIVERSITATIS VOCANTUR, IN FUTURUM EOS SOLOS PROVEHERE, QUI VELINT, ET POSSINT EARUMDEM ONERA IPSIS VIGORE BULLARUM APOSTOLICARUM INCUMBENTIA SUBIRE... Hinc profectò extra omne dubium collocatur: quod hæc Ordinata ipsas tangant vel maximè secundæ gratiæ Præbendas, quia hæc solæ sunt, quarum collatio Capitulis per Indulta præexpressa Eugenii, ac Nicolai fuit impertita.

§. 18. De Præbendis TERTIÆ GRATIÆ, quid sentiam, sat modò declaravi in rationibus quoad Præbendas primæ, ac secundæ gratiæ magno in numero firmatis, quæ dum quoque pro Præbendis tertiæ gratiæ notabiliore ex parte faciunt, ideo de His idem, quod de Illis, debet esse iudicium. Nam hæc Præbendæ Tertiæ gratiæ Universitati Coloniensi sedente adhuc Tridentinâ Synodo & ob bonum Studii Generalis, & ob conservandam, propagandamque Religionem Romano-Catholicam, & ob extirpandas, impediendâsque hæreses fuerunt per Summos Pontifices in mensibus Apostolicis Martio, Julio & Novembri concessæ; Hæc concessiones per Augustissimos Imperatores Carolum V., & Ferdinandum eo ipso suam obtinuerunt confirmationem, dum per Ipsos S. Concilium Trident. cum omnibus inibi contentis non modo laudatum, firmatumque, sed & in Reversibus Imperii ordinatum fuit: hujus Sacri Concilii Decreta esse observanda, quò super jactum abante in Concordatis Germaniæ dispositum habebatur: quod ea observari deberent, quæ in futuro Concilio Œcumenico statuenda forent... Et hinc in Annalibus Universitatis varia existunt præjudicia, quod Præbendæ tertiæ gratiæ Professoribus cum exclusione Precitarum fuerint collatæ, prout illa præjudicia in lite Viennensi fuerunt adducta... Non exiguum hiisce rationibus accedit

cedit robur ex eo, quod Celeberrima Universitas Lovaniensis pariter varios menses Apostolicos sibi habeat concessos ad hoc, ut Præbendas in istis mensibus vacantes Professoribus actu docentibus conferre queat, quodque in istis Præbendis nec Preces Cæsareæ, nec Expectativæ Apostolicæ, nec ullæ aliæ collationes habeant locum, prout pariter in lite Viennensi per documenta legalissima fuit verificatum. Quod ergo hoc in puncto est Juris pro Universitate Lovaniensi, Colonienfis Universitatis Filiâ, quid vetat, quod hoc non etiam à potiori, stantibus tot momentosissimis rationibus, obtineat in Universitate Generalis Studii Colonienfis, quâ Matre Universitatis Lovaniensis ?

Essent quidem adhuc multa tam de Precibus Cæsareis, quàm de Jure Universitatis circa Præbendas *secunda*, ac *tertia gratiæ* (de *prima enim gratiæ* Præbendis Res judicatæ loquantur) commemoranda, verùm spatium Anni Academici vix non elapsi finem imponere suadet. Spero interim, me in hoc quinque septimanarum labore promissis in Præfatione datis satisfecisse, & *suum cuique æquâ mensurâ tribuisse*. Paratissimus sum (prout esse debet quisquis veritatis amator) ad emendandum ea omnia, quæ præter spem aut veritati, aut unius, alteriusque Juribus, aut debitiæ Venerationis Legi contraria fuerint deprehensa.

Et monitus meliora, sequar, meliora probabo

A. M. D. G.

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8
 Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

TIFFEN Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue	Cyan	Green	Yellow	Red	Magenta	White	3/Color	Black

TIFFEN Gray Scale

© The Tiffen Company, 2007

R	G	B	W	K	M	Y	C	B
1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16	17	18
19								

